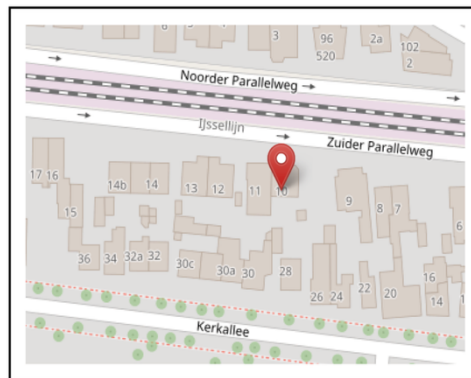

Villa Tana-Sira
Zuider parallelweg 10
6882 AC Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000459
Inschrijving register 15 december 2008
Kadastrale aanduiding Velp G 226

Historie en ligging:

Vrijstaand pand aan de Zuider Parallelweg. Het huis bevat op de begane grond een dansschool en was waarschijnlijk ooit het woonhuis van de Nederlandse danseres Margaretha Geertruide Zelle, ofwel Mata Hari, die hier gewoond zou hebben met haar toenmalige geliefde Maccleod. De naam van het huis, Tana Sira staat voor "Goede Aarde". Het pand werd rond 1880 gebouwd in een eclectische stijl die voornamelijk is beïnvloed door het neoclassicisme. Het huis is met de voorgevel gericht naar de tussen 1862 en 1865 aangelegde spoorlijn Arnhem-Zutphen en is van de Zuider Parallelweg gescheiden door een smalle voortuin met een ijzeren spijlenhek. Het pand heeft tijdens de oorlog schade opgelopen.

Plattegrond en opbouw:

Het pand heeft twee bouwlagen en is aan alle zijden bepleisterd. Eén van de hoeken is afgeschuind. De hoeken zijn geaccentueerd door pilasters, die op de begane grond geblokt zijn en verdiepte velden met ruw pleisterwerk hebben. Op de verdieping hebben de pilasters rechthoekige verdiepte velden. De gevels worden aan de bovenzijde afgesloten met een geprofileerde architraaflijst, een vlak fries en een geprofileerde verspringende kroonlijst, die ter hoogte van de hoekpilasters is voorzien van guttae. Het pand is gedekt met een afgeplat schilddak, dat belegd is met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Op het voorschild bevindt zich een dakkapel met een houten puntgeveltje en een dubbel draaiend raam. Alle vensterdorpels zijn in steen uitgevoerd.

Voorgevel:

De voorgevel heeft twee traveeën. Op de begane grond bevinden zich twee dubbele tuindeuren met een vast kalf en een enkelruits bovenlicht. Oorspronkelijk bevond zijn hiervan nog sporen zichtbaar. De afgeschuinde hoek bevat boven elkaar twee smalle enkelruits schuiframen. De vensters waren oorspronkelijk voorzien van luiken, waarvan bij enkele vensters de duimen nog aanwezig zijn.

Linker zijgevel:

In deze gevel bevindt zich de voordeur in een getoogd en van een vlakke geschilderde Omlijsting voorzien portiek, geflankeerd door twee getoogde blinde vensters. Ook op de verdieping zijn twee verdiepte en getoogde velden aanwezig. De afgeschuinde hoek en de linker zijgevel zijn tussen beide bouwlagen voorzien van een cordonlijst en een doorlopende lekdorpel, waartussen zich verdiepte panelen bevinden. De voordeur is een paneeldeur van hetzelfde type als bij Zuider Parallelweg nr. 9. De deur heeft twee gietijzeren roosters met bloemmotief.

Achtergevel:

De achterzijde van het huis is onderkelderd en heeft een kelderlicht aan de

rechterzijde. De plint is licht risalerend. Deze gevel heeft een asymmetrische indeling met links van de middenas een vernieuwde achterdeur met bovenlicht. Rechts daarvan bevindt zich een stolpraam, links daarvan een schuifraam. Boven deze vensters bevinden zich op de verdieping twee T-vormige schuiframen met 2-ruits bovenlichten. Daartussen is een kleiner enkelruits schuifraam en een klein venstertje met draairaam en middenspijl. Alle vensters zijn licht getoogd, de deuropening is recht afgesloten.

Rechter zijgevel:

De rechterzijgevel is blind uitgevoerd en staat dicht op het belendende pand.

Interieur:

Het interieur bevat op de begane grond nog de originele trappartij met gietijzeren balusters en een houten trappaal met ui-vormige bekroning. De tochtput heeft een vulling met gekleurd glas. De wanden ervan zijn van stucijsten voorzien.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- als karakteristiek onderdeel van de uit deze periode bewaard gebleven villabebouwing aan het noordelijke deel van de Zuider Parallelweg. (ensemblewaarde)

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, de detaillering en het materiaalgebruik;
- als goed voorbeeld van een villa met kenmerken van de voor de periode rond 1880 karakteristieke eclectische stijl met neoclassicistische invloed. Typisch is de afgeschuinde hoek.

Het pand bezit cultuurhistorische waarde:

- Als voormalig woonhuis van de danseres Margaretha Geertruide Zelle (Mata Hari 1876-1917).

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c, 3a. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel – 2016

Foto: Wim Smallegange / fotoclub Veluwezoom

© CC BY-NC-ND